

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3168/2023
11.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Жељка Шкорића, председника већа, Татјане Миљуш, др Илије Зиндовића, Јасмине Стаменковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Петар Маглић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Војводина шуме“ из Петроварадина, кога заступају пуномоћници Милан Козомара, Весна Козомора и Душан Козомора, адвокати из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 989/23 од 20.04.2023. године, у седници већа одржаној 11.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија туженог изјављена у односу на потврђујући део изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 989/23 од 20.04.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против потврђујућег дела изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 989/23 од 20.04.2024. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против преосталог дела изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 989/23 од 20.04.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2682/21 од 13.12.2022. године, која је исправљена решењем истог суда П1 2682/21 од 17.01.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 819.106,47 динара на име материјалне штете у виду разлике између исплаћене и припадајуће зараде за период од 01.08.2018. године до 30.06.2022. године, са законском затезном каматом од 01.09.2022. године па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име доспеле затезне камате обрачунате од доспелости сваког појединачног износа до дана

31.08.2022. године на износ 819.106,47 динара, износ од 123.222,78 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу почев од дана пресуђења па убудуће док за то постоје услови, исплаћује новчану ренту у износу од 17.427,80 динара и то сваког 15-ог у месецу за претходни месец, с тим што ће доспеле, а неисплаћене рате исплатити одједном, са законском затезном каматом од дана доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате. Ставом петим изреке, преко досуђеног износа од 819.106,47 динара па до траженог износа од 826.984,59 динара на име материјалне штете у виду разлике зараде, за период од 01.08.2018. године до 30.06.2020. године, са законском затезном каматом од 01.09.2022. године па до исплате, тужбени захтев је одбијен. Ставом шестим изреке, преко досуђеног износа од 123.222,78 динара па до траженог износа од 155.024,91 динара на име доспеле законске затезне камате обрачунате до дана 31.08.2022. године, одбијен је тужбени захтев. Ставом седмим изреке, одлучено је да се преко досуђеног износа од 17.427,80 динара па до потраживаног износа од 23.370,18 динара на име месечне новчане ренте, почев од дана пресуђења па убудуће док за то постоје законски услови одбијен тужбени захтев. Ставом осмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од укупно 193.431,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 989/23 од 20.04.2023. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужиоца и преиначена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2682/21 од 13.12.2022. године, исправљена решењем истог суда П1 2682/21 од 17.01.2023. године, у побијаном одбијајућем делу за исплату месечне ренте, тако што је обавезан тужени да тужиоцу, поред износа досуђеног првостепеном пресудом, исплати још и износ од 5.942,38 динара (укупно 23.370,18 динара), почев од пресуђења па убудуће док за то постоје законски услови и то сваког 15-ог у месецу за претходни месец, с тим што ће доспеле а неисплаћене рате платити одједном са затезном каматом од дана доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате. Ставом другим изреке, одбијена је жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у побијаном усвајајућем делу и у делу одлуке о трошковима парничног поступка. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 56.360,80 динара у року од осам дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, позивајући се на одребе члана 404. и 403. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – други закон) – у даљем тексту: ЗПП, прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотри правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Ставом 2. истог члана закона прописано је да о дозвољености и основаности из става 1. овог члана, одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Одлучујући о ревизији туженог у односу потврђујући део изреке побијане пресуде, на основу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни суд је оценио да нема места

одлучивању о ревизији као изузетно дозвољеној на основу одредбе става 1. тог члана, с обзиром да не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса, правних питања у интересу равноправности грађана, уједначавање судске праксе или новим тумачењем права.

Предмет тражене правне заштите у том делу побијане пресуде је накнада материјалне штете тужиоцу на име разлике између исплаћене и припадајуће зараде за период од 01.08.2018. године до 30.06.2022. године, са затезном каматом до исплате. Одлука о висини предметног потраживања и основ тужиоца у погледу предметног потраживања зависи од утврђеног чињеничног стања у сваком конкретном предмету, па с тим у вези није потребно уједначавање судске праксе.

Са изнетих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке, донео применом одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Испитујући дозвољеност ревизије у односу на потврђујући део изреке побијане пресуде, у смислу члана 410. став 2. тачка 5) ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овом спору поднета је 23.08.2021. године, а побијани део правноснажне пресуде очигледно не прелази динарску противвредност износа од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, па ревизија туженог није дозвољена.

Из изнетих разлога Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду, у преиначујућем делу изреке, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2) ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог од 2003. године и обављао је послове ..., када се 08.12.2005. године повредио. До повређивања тужиоца дошло је када је, заједно са колегом приликом извршења радног задатка обарања стабла тополе које је било изломљено услед ветролома, и то тако што је, у тренутку када је колега тужиоца обарао стабло, а тужилац раскрчavaо приступ другом стаблу, обарано стабло пало на друго дрво и приликом пада грана дрвета ударила је тужиоца у леђа и главу након чега је изгубио свест. Утврђено је да је тужилац приликом повређивања користио заштитну опрему, те да је био обучен за њено коришћење. Из извештаја о периодичном лекарском прегледу, извршеном 17.12.2008. године, од стране лекара диспанзера медицине рада дома здравља Сремска Митровица, утврђено је да тужилац није здравствено способан за рад на радном месту

..., те је, почев од 01.09.2009. године, Анексом Уговора о утврђивању права, обавеза и одговорности од 23.09.2009. године, распоређен на на послове ... радника. Из налаза и мишљења вештака из области безбедности на раду, утврђено је у чему се стастоје пропусти туженог који су довели до повређивања тужиоца, док је висина разлике између исплаћене и припадајуће зараде тужиоца за утужени период утврђена на основу налаза и мишљења судског вештака економско- финансијске струке.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, имајући у виду да је тужилац претрпео повреду док је обављао радне задатке, оценио да између штетног догађаја и последица у виду здравствене неспособности тужиоца за обављање посла ... постоји узрочно-последична веза, те да су пропусти који су довели до предметне повреде, искључиво на страни туженог који није спровео одговарајуће превентивне мере, док доприноса тужиоца настанку повреде нема. Стога је, тужени као послодавац одговоран по принципу како субјективне, тако и објективне одговорности, односно по основу опасне делатности и створеног ризика. Како је тужени као послодавац одговоран по принципу како субјективне, тако и објективне одговорности, односно по основу опасне делатности и створеног ризика, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев за накнаду штете у виду разлике зараде ранијег и садашњег радног места, при чему је имао у виду да се ради о различитим пословима, односно пословима различите сложености и одговорности, те да се не могу користити подаци о увећању зараде у вези са пребачајем норме.

Првостепени суд је, такође, оценио да у конкретном случају постоји основ и за остваривање права на ренту, с обзиром да је тужиоцу здравствена неспособност за рад на пословима ... утврђена од стране надлежног органа, да је наведена неспособност узрокована повредом на раду услед пропуста на страни туженог послодавца, због чега тужилац не може да остварује приход који би могао остварити да је здрав и да му није умањена радна способност. Стога је, првостепени суд обавезао туженог на исплату новчане ренте тужиоцу као у ставу четвртом изреке првостепене пресуде, налазећи да досуђени износ овим ставом изреке, представља просечну разлику зараде за цео спорни период обрачунат спрам коефицијента ранијег радног места односно радног места ... и коефицијента радног места ... радника.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужиоца оценио да је првостепени суд делимично погрешно применио материјално право када није у целости усвојио захтев тужиоца за исплату месечне ренте, налазећи да тужилац основано у жалби наводи да није било места утврђивању висине ренте спрам просека разлике зараде за цео спрони период од 3 године, јер се током овог периода мењао начин обрачуна зарада и вредности радног часа. Према мишљењу другостепеног суда просек зараде за последњих 12 месеци је релевантан за износ месечне ренте, јер представља највернији и најправичнији приказ просека разлике зараде између зараде тужиоца и просека зараде три упоредна радника код туженог због чега је у наведеном делу преиначио првостепену пресуду и досудио тужиоцу потраживани износ који представља просек разлике зараде у последњих 12 месеци.

По налажењу Врховног суда, одлука другостепеног суда у преиначујућем делу изреке заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 186. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93, Уредба - за време ратног

стања: 22/99, 23/99, 35/99, 44/99) – у даљем тексту: ЗОО, прописано је да се обавеза накнаде штете сматра доспелом од тренутка настанка штете.

Одредбом члана 188. став 1. ЗОО, прописано је да у случају смрти, телесне повреде или оштећења здравља, накнада се одређује по правилу, у облику новчане ренте, доживотно или на одређено време, док је ставом 2. истог члана закона, прописано да се новчана рента досуђена на име накнаде штете плаћа месечно унапред, ако суд не одреди нешто друго.

Одредбом члана 190. ЗОО, прописано је да ће суд имајући у виду и околности које су наступиле после тог проузроковања штете досудити накнаду у износу који је потребан да се оштећеникова материјална ситуација доведе у оно стање у коме би се налазила да није било штетне радње или пропуштања.

Одредбом члана 195. став 2. ЗОО, прописано је да ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду или су му потребе трајно повећане или су могућности његовог даљег развијања и напредовања уништене или смањене, одговорно лице дужно је плаћати повређеном одређену новчану ренту, као накнаду за ту штету.

Одредбом члана 196. ЗОО, прописано је да суд може на захтев оштећеника за будуће повећати ренту, а може и на захтев штетника смањити или укинути, ако се знатније промене околности које је суд имао у виду приликом доношења раније одлуке.

Имајући у виду наведено, супротно наводима ревизије, правилан је закључак првостепеног суда у преиначујућем делу побијане пресуде да тужиоцу припада право на износ новчане ренте у висини утврђеној на основу просека зараде у последњих 12 месеци, с обзиром да тужилац услед претрпљених повреда и нарушеног здравља не може да остварује зараду коју би остваривао да није повређен.

Врховни суд је имао у виду и остале наводе ревизије, али налази да су без утицаја на другачију оцену законитости будући да исти представљају поновљене жалбене наводе, које је другостепени суд правилно ценио.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2, и 154. Закона о парничном поступку.

Са изнетих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу трећем изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Како је ревизија туженог одбијена, одбијен је и његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 2. ЗПП, одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Жељко Шкорић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић